

**FACTORS RELATED TO HYPERLIPIDEMIA
IN A THAI-BURMESE BORDER COMMUNITY**

SUTHATSANEE NUMKHOM
✓

With compliments
of
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
(COMMUNITY HEALTH NURSING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2002

ISBN 974-04-2332-9

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

TH
S966/5
2002
C 2

**4337508 RACN/M : MAJOR: COMMUNITY HEALTH NURSING;
M.N.S. (COMMUNITY HEALTH NURSING)
KEY WORDS : HYPERLIPIDEMIA, RISK FACTORS, THAI-YAI,
THAI, THAI-BURMESE COMMUNITY
SUTHATSANEE NUMKHOM: FACTORS RELATED TO
HYPERLIPIDEMIA IN A THAI-BURMESE BORDER COMMUNITY.
THESIS ADVISORS: SOMBOON JAIYAVAT, M.S., PANWADEE
PUTWATANA, D.Sc. 116 p. ISBN 974-04-2332-9**

A cross-sectional study design was conducted to identify the factors related to hyperlipidemia in a Thai-Burmese border community. Two hundreds clients in tambon Thasailuad, Mae Sot district, Tak province aged 40 years and older were randomly selected from Thasailuad's villagers who had been screened for serum lipids level during January to February 1999 by a mobile health unit from Mae Sot hospital. The proportion of the case and non-case group equal to one was used for the sample size calculation based on the available data. Identification of the sample into each group used the latest available laboratory results. There were 100 people in each group. Data was collected by interview using four questionnaires: personal characteristics, food consumption behavior questionnaires, and the test for knowledge of hyperlipidemia. All the research instruments were content validated by five experts. The food consumption behavior questionnaire consisted of a high energy and high fat food consumption questionnaire and a fruit and vegetable consumption frequency questionnaire. They were modified from Adisak SrilaOng's fat-food behavior questionnaire which had the two weeks test-retest reliability of .81 and .84, respectively. Knowledge of hyperlipidemia had KR-20 (Kuder-Richardson) reliability = .80. The health history was recorded from medical records.

The factors which had statistically significant relationship to hyperlipidemia were demonstrated. Hyperlipidemia was 2.04 times more likely to be found in females than males, 1.84 times more likely in Thai-Yais than Thais, 2.16 times more likely in those with a family history of hyperlipidemia related disease than those without the history, and 1.85 times more likely in the unemployed than the employed. In addition those with a high family income were 2.34 times more likely to have hyperlipidemia than those with low income, those with low fruit and vegetable consumption were 2.25 times more likely to have it than those with high fruit and vegetable consumption, and those with low physical activity were 2.25 times more likely to have it than those with sufficient physical activity. These findings could be used as an information basis for health care providers to improve health promotion and health management strategies, especially health behaviors and focusing on the higher risk people. This should lead to better quality of health for the villagers in the community.

4337508 RACN/M : สาขาวิชา : การพยาบาลอนามัยชุมชน; พช.ม. (การพยาบาลอนามัยชุมชน)
ผู้ทำวิทยานิพนธ์ : ปัจจัยที่สัมพันธ์กับภาวะไขมันในเลือดสูงในชุมชนชายแดนไทย-พม่า (FACTORS RELATED TO HYPERLIPIDEMIA IN A THAI-BURMESE BORDER COMMUNITY). คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สมบูรณ์ จัยวัฒน์, M.S., พรณวดี พุทธิวัฒน์, D.Sc. 116 หน้า ISBN 974-04-2332-9

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาภาคตัดขวางเพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับภาวะไขมันในเลือดสูงในชุมชนชายแดนไทย-พม่า กลุ่มตัวอย่างเป็นชาวบ้านในตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก อายุ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 200 คนซึ่งสุ่มแบบง่ายมาจากผู้ที่เคยผ่านการตรวจคัดกรองโรคเบื้องต้นจากหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ของโรงพยาบาลแม่สอดในปี 2542 ขนาดตัวอย่างได้จากการคำนวณขนาดตัวอย่างได้จากการคำนวณโดยใช้อัตราส่วนของกลุ่มที่มีภาวะไขมันในเลือดสูงและไม่มีไขมันในเลือดสูง เป็น 1 ใช้ผลการตรวจเลือดครั้งล่าสุดจากโรงพยาบาลแม่สอด ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มละ 100 คน เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม 4 ชุดซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารซึ่งแบ่งเป็น พฤติกรรมการบริโภคอาหารพลังงานสูงและไขมันสูงและพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ ปรับปรุงจากแบบสัมภาษณ์ความถี่ในการบริโภคอาหารไขมันของอดิศักดิ์ ศรีละออง ผลการทดสอบโดยการวัดซ้ำห่างกัน 2 สัปดาห์ มีค่าความเที่ยง .81 และ .84 ตามลำดับ แบบทดสอบความรู้เรื่องภาวะไขมันในเลือดสูง มีค่าความเที่ยงแบบคูเคอร์-ริชาร์ดสัน (KR-20) เป็น .80 บันทึกข้อมูลสุขภาพ จากเวชระเบียน

ผลการศึกษาพบว่า ชาวบ้านตำบลท่าสายลวดมีโอกาสมีภาวะไขมันในเลือดสูงเพิ่มขึ้นในผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย 2.04 เท่า ประชากรไทยใหญ่มากกว่าชนชาติไทย 1.84 เท่า ผู้ที่มีประวัติบุคคลในครอบครัวเป็นโรคที่สัมพันธ์กับภาวะไขมันสูงมากกว่าผู้ที่ไม่ประวัติ 2.16 เท่า ผู้ที่ไม่ทำงานทำมากกว่าผู้ที่มีงานทำ 1.85 เท่า ผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจดีมากกว่าผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจไม่ดี 2.38 เท่า บริโภคผัก-ผลไม้ น้อย มากกว่าผู้ที่บริโภคผัก-ผลไม้ มาก 2.25 เท่าและผู้ที่ไม่ออกกำลังกายมากกว่าผู้ที่ออกกำลังกาย 2.25 เท่า ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางในการป้องกันภาวะไขมันในเลือดสูงโดยเฉพาะพฤติกรรมสุขภาพ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือด เพื่อให้ประชาชนในชุมชนมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี